

Projekt

**UCHWAŁA NR XXXI/...../17
RADY MIASTA TYCHY**

z dnia 16 lutego 2017 r.

**w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/456/16 Rady Miasta Tychy z dnia 24 listopada 2016r.
w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2017 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016., poz.446 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016., poz.487, z późn. zm.) oraz art.3 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2015., poz.1916 z późn. zm.) , na wniosek Prezydenta Miasta Tychy, po zaopiniowaniu przez Komisję Oświaty i Spraw Społecznych oraz Komisję Porządku Publicznego i Zdrowia,

Rada Miasta Tychy uchwała :

§ 1

Dokonać zmiany w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok poprzez wykreślenie w ustaleniach końcowych punkt 2 dot. wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych słów „Zespołu Opiniującego” oraz dodanie podpunktu c w następującym brzmieniu: „za sporządzenie jednej karty informacyjnej w ramach czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego w kwocie 65 zł wypłacane na podstawie umowy- zlecenia”.

§ 2

Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tychy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały
Nr XXXI/...../17
Rady Miasta Tychy
z dnia 16 lutego 2017r.

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

SPIS TREŚCI:

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Diagnoza	6
1.	Lokalna dostępność alkoholu.....	6
2.	Spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie.....	8
3.	Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym.....	10
4.	Naruszanie praw i porządku przez osoby nietrzeźwe.....	12
III.	Realizatorzy programu.....	12
IV.	Zasoby lokalne.....	13
V.	Dane teleadresowe.....	14
VI.	Cele.....	15
VII.	Zadania i działania.....	15
VIII.	Ustalenia końcowe.....	20
1.	Sposób realizacji zadań.....	20
2.	Wynagrodzenia członków MKRPA.....	20
3.	Kontrola tyskich punktów sprzedaży i podawania alkoholu.....	21
4.	Budżet MPPiRPA.....	21
5.	Ewaluacja.....	21

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

I. Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące przeciwdziałania problemom wynikającym z uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu. Działania z powyższego zakresu są realizowane na terenie miasta Tychy zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. poz. 1916).

Zwykło się uważać, że alkoholizm jest źródłem wszystkich kwestii problematycznych związanych ze spożywaniem alkoholu. Jednakże w miarę analizowania rzeczywistości łatwo jest zauważyć, że nie wszystkie szkody związane z alkoholem są spowodowane uzależnieniem od niego. Uzależnienie od alkoholu to tylko jedna z kategorii problemów związanych z alkoholem. Zgodnie z zasadą paradoksu prewencyjnego najwięcej szkód związanych z alkoholem powodują osoby nieuzależnione od niego. Przykładem mogą tu być wypadki spowodowane przez nietrzeźwych kierowców czy zakłócenia ciszy nocnej przez osoby pijane. W obu wymienionych przykładach stwierdzimy fakt wypicia alkoholu, ale nie koniecznie uzależnienia od niego. Dlatego od kilkunastu lat zgodnie z terminologią międzynarodową miasto Tychy zajmuje się „rozwiązywaniem problemów alkoholowych”, które w sposób pośredni lub bezpośredni dotyczą wszystkich mieszkańców.

Program skierowany jest do wszystkich Tyszan, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, a w szczególności do:

- dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem od alkoholu oraz ich rodziców, opiekunów i nauczycieli;
- osób dorosłych zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, w tym osób pijących szkodliwie lub ryzykownie;
- osób uzależnionych od alkoholu;
- osób uzależnionych po ukończeniu terapii („trzeźwych alkoholików”);
- osób współuzależnionych, Dorosłych Dzieci Alkoholików;
- osób doświadczających przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym;
- osób zawodowo zajmujących się problematyką alkoholową.

Szeroka perspektywa szkód powodowanych przez alkohol wymaga podejmowania wszechstronnych działań, mających na celu zmniejszenie destrukcyjnych skutków nadużywania alkoholu. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują we wszystkich obszarach życia ludzkiego, a są nimi m.in.:

1. Szkody występujące u osób pijących (np. degradacja zdrowia fizycznego, życia emocjonalnego i społecznego funkcjonowania).
2. Szkody występujące u członków rodzin alkoholowych (np. rozpad rodziny, zaburzenia emocjonalne wszystkich członków rodziny szczególnie dzieci, schorzenia psychosomatyczne).
3. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy (np. absencja, wypadki, obniżenie wydajności pracy).
4. Naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe (np. przestępczość, przemoc w rodzinach alkoholowych, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwości).
5. Naruszenia prawa związane z obrotem alkoholem (np. sprzedaż alkoholu osobom nieletnim).
6. Niekorzystne społecznie zmiany w strukturze picia napojów alkoholowych (np. spadek wieku inicjacji alkoholowej, wzrost spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież).

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Zapisy, dotyczące podjęcia intensywnych i skutecznych działań profilaktycznych, leczniczych, prewencyjnych i rehabilitacyjnych, redukujących szkody wywołane przez alkohol, znajdują się w wielu dokumentach o zasięgu globalnym oraz europejskim. Wszystkie kraje członkowskie Światowej Organizacji Zdrowia podpisując „Globalną Strategię Redukującą Szkodliwe Spożywanie Alkoholu” - uznały nadmierną konsumpcję alkoholu za główne zagrożenie dotyczące zdrowia publicznego i ważny czynnik ryzyka dla populacji. Rekomendacje zawarte w różnych dokumentach WHO opisują konkretne działania, które mogą być podejmowane zarówno na poziomie państw, jak i samorządów lokalnych.

Wskazówki, dotyczące zadań realizowanych w zakresie profilaktyki alkoholowej, na poziomie europejskim zawiera „Strategia Unii Europejskiej w zakresie wspierania państw członkowskich w ograniczaniu szkodliwych skutków spożywania alkoholu”. Wyznacza ona pięć priorytetowych obszarów działań:

- ochronę młodzieży, dzieci i dzieci nienarodzonych;
- zmniejszenie liczby rannych i ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych, spowodowanych prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu;
- zapobieganie szkodliwym skutkom nadużywania alkoholu wśród dorosłych i ograniczenie negatywnego wpływu alkoholu w miejscu pracy;
- informowanie, szkolenie i podnoszenie świadomości na temat wpływu szkodliwego i niebezpiecznego spożywania alkoholu oraz odpowiedzialnej kultury spożywania alkoholu;
- rozwój, wspieranie i prowadzenie wspólnej bazy danych.

Niniejszy Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017, zwany dalej MPPiRPA, jest skorelowany z następującymi dokumentami o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym:

NAZWA	MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017
PODSTAWA PRAWNA	1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi 2) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym 3) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej 5) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym 6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 7) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej 8) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych 9) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych 10) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym 11) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych 12) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego 13) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Krajowe dokumenty strategiczne	Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020: CEL OPERACYJNY 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.
	Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013-2020 FILAR: Bezpieczny człowiek: PRIORYTET 1 – Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego, PRIORYTET 2 – Ochrona uczestników ruchu drogowego. FILAR: Bezpieczny pojazd PRIORYTET 2 – Doskonalenie systemów bezpieczeństwa w pojazdach
Wojewódzkie programy strategiczne	Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” OBSZAR PRIORYTETOWY: (B)Szanse rozwojowe mieszkańców CEL STRATEGICZNY: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie CEL OPERACYJNY: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa CEL OPERACYJNY: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców
	Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006–2020. Aktualizacja 2015 OBSZARY PRIORYTETOWE: 1. Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji, w tym w zapewnieniu opieki nad osobami zależnymi 2. Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu integracji społeczno - zawodowej i dostarczyciela powszechnie dostępnych usług społecznych 3. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży. Wspieranie działań ukierunkowanych na efektywną profilaktykę i socjalizację, w tym przez organizowanie różnorodnych form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży 6. Tworzenie i rozwijanie spójnego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego kadr pomocy i integracji społecznej. 7. Integrowanie działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego. 9. Podejmowanie działań na rzecz promocji, profilaktyki i edukacji zdrowotnej CELE STRATEGICZNE 1. Tworzenie warunków do powstawania i właściwego funkcjonowania rodziny, zapewniającej prawidłowy rozwój i opiekę wszystkim jej członkom, zwłaszcza osobom zależnym. Wzmocnienie polityki prorodzinnej. 5. Integracja i rozwój regionalnego systemu kształcenia ustawicznego i doskonalenia zawodowego kadr pomocy i integracji społecznej o charakterze wielosektorowej struktury współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności rozwoju pracy socjalnej (w tym nowych zawodów i specjalności). 6. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 7. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.
	Śląski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013 - 2020 CEL GŁÓWNY II Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy, niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym CEL SZCZEGÓŁOWY 1: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej - wdrożenie modelu zintegrowanej, środowiskowej opieki psychiatrycznej. DZIAŁANIE 1: Rozwinięcie i uzupełnienie sieci poradni zdrowia psychicznego i uzależnień, zapewniających opiekę dorosłym, dzieciom i młodzieży.
	Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Województwie Śląskim na lata 2016 - 2020 CELE OPERACYJNE: 1. Wspieranie i inspirowanie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o zasięgu lub znaczeniu regionalnym. 2. Współpraca na rzecz kształtowania właściwych postaw społecznych wobec problemów alkoholowych. 3. Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie śląskim. 4. Wzmocnienie kadr realizujących zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 5. Wzmocnienie podmiotów wykonujących działalność leczniczą, realizujących zadania

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

	w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi na terenie województwa śląskiego. 6. Wspieranie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu problemów alkoholowych. 7. Badanie i monitorowanie problemów alkoholowych.
Programy miejskie	Strategia Rozwoju Miasta Tychy 2020+ CELE STRATEGICZNE: I. Wysoka jakość życia mieszkańców. II. Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego. CELE OPERACYJNE: I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych. I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu. I.4. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i środowiskowego. II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego.
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Tychy na lata 2014-2020 CEL STRATEGICZNY 1.4. Organizowanie wsparcia na rzecz osób i rodzin z problemami uzależnień. CEL OPERACYJNY 1.4.1. Ograniczenie problemów społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem środków psychoaktywnych.
	Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 CEL GŁÓWNY: Poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności. CEL STRATEGICZNY: 1.2.: Rozwój i zwiększanie dostępu do usług i infrastruktury społecznej. CEL OPERACYJNY:1.2.1.: Doskonalenie systemu wsparcia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.
INNE DOKUMENTY	Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Treść powyższych dokumentów sygnalizuje wyraźną konieczność wielopłaszczyznowego podejścia do przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych. Miasto Tychy należy do Ogólnopolskiej Sieci Gmin Wiodących, certyfikowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gminy wiodące realizują wszystkie zadania, wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W tym zakresie tyski samorząd w ramach realizacji polityki społecznej monitoruje rozmiar problemów alkoholowych oraz podejmuje różne przedsięwzięcia służące ich rozwiązaniu. W niniejszym Programie w oparciu o dane statystyczne uzyskane od Realizatorów Programu dokonano analizy zagrożeń z obszaru uzależnienia od alkoholu.

II. Diagnoza

1. Lokalna dostępność alkoholu

Uchwała nr XX/429/12 Rady Miasta Tychy z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży ustaliła limit w wysokości 420 punktów łącznie (detal i gastronomia), w tym:

- liczbę 220 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

- liczbę 200 punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na dzień 30 czerwca 2016r. w Tychach działa 325 (211 punktów sprzedaży detalicznej i 114 punktów gastronomicznych) punktów sprzedaży alkoholu powyżej 4,5 % (z wyjątkiem piwa).

Poniższe tabele przedstawiają szczegółowe analizy liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Tychach.

Liczba ogółem wszystkich punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie							
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	I półrocze 2016
465	465	454	444	420	432	421	413

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie z napojami przeznaczonymi do spożycia (stan na 30.06.2016r.)								
1) poza miejscem sprzedaży					2) w miejscu sprzedaży			
ogółem (wszystkich punktów)	razem	według zawartości alkoholu			razem	według zawartości alkoholu		
		do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%		do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%
413	248	241	211	207	165	164	99	114

Jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada na ok.298 mieszkańców miasta Tychy. Jeżeli chodzi o sprzedaż detaliczną to jeden punkt przypada na 496 mieszkańców, natomiast jeden punkt gastronomiczny, w którym są sprzedawane napoje alkoholowe przypada na 745 mieszkańców.

W roku 2015 na wniosek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonano zmiany uchwały Rady Miasta Tychy w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Tychy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, poprzez uaktualnienie katalogu miejsc na terenie miasta Tychy, na których nie mogą być usytuowane miejsca sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Uchwała rozszerzała katalog tzw. „obiektów chronionych” t. j. miejsc w stosunku, do których punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży nie mogą być usytuowane w odległości mniejszej niż 50 m. Ponadto w uchwale określony został także sposób pomiaru odległości punktu sprzedaży alkoholu od „obiektu chronionego”. Zapis ten pozwolił na jednakową interpretację pojęcia „odległości” dla stron postępowania administracyjnego w przypadku złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

22 października 2015 r. miasto Tychy przystąpiło do V edycji programu edukacyjnego pn.: „Pozory mylą, dowód nie”, zorganizowane przez Związek Pracodawców Przemysłu Pivowarskiego – Browary Polskie z Komendą Główną Policji. W ramach kampanii udostępniona została bezpłatna platforma e-learningowa „Odpowiedzialny Sprzedawca”. W roku 2016 wysłano 425 zaproszeń do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych (detal: 259 i gastronomia: 166) na bezpłatne szkolenia z profesjonalnym trenerem rozwijające umiejętność asertywnego odmawiania sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

W dniach 2 i 3 lutego zorganizowano we współpracy z Kompanią Pivowarską szkolenia na temat odpowiedzialnej sprzedaży. Podczas szkoleń omówiono zagadnienia kontroli wieku kupujących alkohol, szkód powodowanych piciem alkoholu przez nieletnich, prawnych aspektów sprzedaży

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

napojów alkoholowych oraz praktycznie ćwiczone umiejętności związane z obsługą klienta w trudnych sytuacjach. W szkoleniu wzięło udział 21 osób – w tym menedżerowie i sprzedawcy, pracujący w punktach sprzedaży alkoholu (również na stacjach benzynowych). Szkolenie zostało przeprowadzone przez trenerów z MJR Consulting - Michała Rządzkiego oraz Jerzego Rządzkiego. (J. Rządzki jest rekomendowanym przez PARPE instruktorem, posiadającym doświadczenie w realizacji szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych. Zespół roboczy pod kierownictwem J. Rządzkiego w roku 2009 rozbudował rekomendowany przez PARPE program szkolenia dla sprzedawców alkoholu).

W roku 2016 przeprowadzono projekt pn.: „Tyska Międzypokoleniowa Koalicja Nieobojętnych – kampania społeczna na rzecz przeciwdziałania sprzedaży alkoholu niepełnej młodzieży w Tychach” prowadzonego przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim. W ramach współpracy z RoPSAN Prezydent Miasta Tychy wystosował pismo do 254 właścicieli punktów sprzedaży alkoholu informujące o działaniach z zakresu profilaktyki uzależnień w Tychach oraz z prośbą o odpowiedzialną sprzedaż alkoholu w mieście.

Z badań w roku 2016, opartych na metodzie „tajemniczego klienta” w 30 losowo wybranych małych i średnich sklepach osiedlowych, sprzedających alkohol, działających na terenie Tychów wynikało, że w co piątym sklepie (20% badanych) sprzedawcy odmówili takiej sprzedaży, żądając wcześniej okazania dowodu osobistego. Nie jest to wynik satysfakcjonujący, ale - w porównaniu z rokiem 2014, gdzie podczas takiego samego badania 100% sprzedawców nie pytając o wiek była gotowa sprzedać alkohol „młodszym audytorom” – należy uznać go za sukces.

Jednym z nowych postulatów coraz częściej pojawiających się w opinii publicznej jest zakaz handlu alkoholem na stacjach benzynowych. W Tychach funkcjonuje 32 stacji benzynowych. Na 17 stacjach sprzedawane są napoje alkoholowe, z tym, że 13 pozwoleń na sprzedaż alkoholu uzyskali dystrybutorzy paliw, a 4 pozwolenia uzyskali właściciele punktów gastronomicznych i sklepów, znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie stacji.

W 2016 r. zrealizowano projekt pn.: „Powstrzymać pijanego kierowcę – kampania społeczna na rzecz przeciwdziałania sprzedaży alkoholu nietrzeźwym kierowcom w Tychach”, przeprowadzony przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim. W ramach zadania wykonano badania metodą „tajemniczego klienta” w 20 losowo wybranych placówkach sprzedających alkohol, działających na terenie Tychów (stacje paliw, super i hipermarkety) – w 8 stacjach paliw oraz 12 super i hipermarketach.

Spośród 20 prób zakupu piwa przeprowadzonych w ramach badania, tylko dwie zakończyły się odmową sprzedaży alkoholu przez sprzedawcę (10%). 80% prób zakupu alkoholu podjętych przez „młodych audytorów” zakończyło się sprzedażą piwa. Podjęto również 18 interwencji przez drugiego audytora, z których 16 było skutecznymi. Po badaniu wysłano zaproszenia na seminarium szkoleniowe oraz konferencję nt. odpowiedzialnej sprzedaży. W obu spotkaniach wzięło udział w sumie 69 osób.

W zeszłorocznym MPPiRPA działaniem priorytetowym wymienionym na rok 2016 z tego obszaru było uruchomienie szkoleń dla sprzedawców alkoholu z zakresu opowiedzianej sprzedaży. Cel ten udało się zrealizować poprzez przeprowadzenie dwóch szkoleń dla sprzedawców oraz przekazanie informacji o bezpłatnej platformie zawierającej szkolenia za pośrednictwem Internetu.

Działanie priorytetowe na rok 2017: Kontynuacja warsztatowych szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży alkoholu oraz dla sprzedawców alkoholu z zakresu odpowiedzialnej dystrybucji napojów alkoholowych.

2. Spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej. W 2015r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” („Europejskiego Programu Badań Ankiety w Szkołach na

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

temat *Alkoholu i Narkomanii*” ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. W Raporcie (J. Sierosławski: „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2015r., Warszawa 2015) podsumowano, że próby picia ma za sobą 83,8% gimnazjalistów z klas trzecich i 95,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 48,6% piętnasto-szesnastolatków i 82,3% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 12,5% uczniów z młodszej kohorty i 19,7% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 63,1% uczniów młodszych i 35,6% uczniów starszych.

W raporcie ogólnopolskim dokonano podsumowania wyników badań z ostatnich 16 lat. Analizując wskaźniki częstotliwości picia alkoholu wśród gimnazjalistów po wzoście w latach 1995 – 2003 zaznacza się trend spadkowy z wyraźnym nasileniem w roku 2015r. W starszej kohorcie wskaźniki wzrosły tylko w 1999r. i od tego czasu mamy do czynienia ze stabilizacją.

Analizując badania tyskie prowadzone metodą ESPAD możemy również zauważyć tendencję spadkową w grupie gimnazjalistów:

SZKOŁY GIMNAZJALNE (15 – 16 lat)	2007		2011		2015	
	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)
Kiedykolwiek w życiu	90,2	88,4	87,3	82,5	83,8	73,4
W czasie 12 miesięcy przed badaniem	78,9	64,0	78,3	65,5	71,7	64,7
W czasie 30 dni przed badaniem	57,3	50,6	57,6	60	48,6	46,8
Kiedykolwiek w życiu przekroczyli próg nietrzeźwości w życiu (upili się)	51,9	44,6	44,5	44	36,9	39,3

Wysoki odsetek konsumentów w klasach starszych spowodowany może być faktem, że w momencie badania większość uczniów z tych klas była już pełnoletnia lub zbliżała się do wieku dorosłości. Niepokój jednak powinna budzić tendencja wzrostowa wskaźników picia alkoholu, zobrazowana w poniższej tabeli:

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE (17-18 lat)	2007		2011		2015	
	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)	Polska (ESPAD)	Tychy (badania własne)
Kiedykolwiek w życiu	94,8	94,3	95,2	93	95,8	94,0
W czasie 12 miesięcy przed badaniem	92,0	75,0	91,6	78,5	92,7	92,3
w czasie 30 dni przed badaniem	79,5	70,8	80,4	82	82,3	85,0
kiedykolwiek w życiu przekroczyli próg nietrzeźwości w życiu (upili się)	70,7	63,0	65,7	64	64,4	77,0

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Chłopcy w tyskich gimnazjach najczęściej pierwszy raz próbowali piwa mając 15 lat (14,08%), dziewczęta natomiast rok wcześniej (15,13%). W stosunku do roku 2011 wiek inicjacji wśród chłopców wzrósł o rok, a dla dziewcząt pozostał bez zmian, a w porównaniu do roku 2007 wzrósł o co najmniej 2 lata dla chłopców oraz o co najmniej rok dla dziewcząt. Wśród młodzieży starszej, zarówno chłopcy jak i dziewczęta pierwsze piwo wypili mając 16 lat i więcej (odpowiednio 30,99% i 29,55%). Również z badań z roku 2011 wynika, że pierwszy kontakt z tym alkoholem uczniowie szkół ponadgimnazjalnych mieli będąc w tym wieku, z tym, że wśród dziewcząt równie często był to wiek lat 15. Natomiast w porównaniu do roku 2007, wiek pierwszego spożycia piwa wzrósł o co najmniej 3 lata. Znajomość przybliżonego wieku inicjacji pokazuje, kiedy należy obejmować uczniów programami/działaniami profilaktycznymi.

Szczególnym wyzwaniem jest znaczne rozpowszechnienie picia alkoholu przez dziewczęta. Większość wskaźników u dziewcząt jest podobna do notowanej u chłopców. W związku z zaobserwowanym zjawiskiem rekomenduje się realizację programów profilaktycznych obejmujących kwestie zdrowia prokreacyjnego.

Tyskie badania pokazują, że tak samo jak w roku 2011 najczęstszym miejscem spożywania alkoholu jest miejsce zamieszkania - obecnie co czwarty uczeń ostatni raz alkohol pił w własnym, a co piąty w cudzym domu. Prawie 12 % badanych zadeklarowało, że ostatni raz piło alkohol na ulicy, w parku lub w innym miejscu ogólnodostępnym (11,90%). Dziewczęta częściej niż chłopcy spożywały alkohol w domu (niezależnie czy własnym czy cudzym) oraz w pubie lub barze, natomiast chłopcy liczniej wybierali miejsca ogólnodostępne.

Ważnym czynnikiem chroniącym młodzież przed piciem napojów alkoholowych są prawidłowe postawy rodzicielskie, a w szczególności brak przyzwolenia na picie napojów alkoholowych, przynajmniej do czasu osiągnięcia pełnoletniości. Zgodnie z wynikami badań ogólnopolskich tylko niewiele ponad połowa gimnazjalistów i trochę ponad jedna czwarta uczniów szkół ponadgimnazjalnych spotyka się z takim bezwzględny zakazem ze strony swoich rodziców. Wyniki badania wskazują zatem na potrzebę edukacji rodziców w tym zakresie.

Działanie priorytetowe na rok 2017: Kontynuacja rekomendowanych programów profilaktycznych o sprawdzonej efektywności, skierowanych do tyskiej młodzieży, obejmujących elementy profilaktyki FAS i FASD, zawierających działania skierowane również do rodziców.

3. Szkody występujące u członków rodzin z problemem alkoholowym

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem biopsychospołecznym. Przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób oraz powoduje dezorganizację życia społecznego osób nim dotkniętych i ich rodzin. Posługując się wskaźnikami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można szacunkowo ocenić skalę problemów związanych z nadużywaniem alkoholu w naszym mieście. Przy liczbie mieszkańców 122 645 (dane z dnia 30 września 2016r.) przedstawia się ona następująco:

1. Liczba osób uzależnionych od alkoholu - ok. 2% populacji tj. ok. 2 453 osoby.
2. Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) - ok. 4% populacji tj. ok. 4 906 osób.
3. Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików - ok. 4% populacji tj. ok. 4 906 dzieci.
4. Osoby pijące szkodliwie - 5-7% populacji tj. 6 132 – 8 585 osób.

Z danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tychach wynika, że w pierwszym półroczu 2016 roku podjęto czynności zmierzające do nałożenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec 70 osób.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Poniższa tabela przedstawia liczbę wniosków o podjęcie czynności zmierzających do nałożenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, które wpłynęły do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w poszczególnych latach w Tychach.

Liczba wniosków o podjęcie czynności zmierzających do nałożenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego							
2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	I półrocze 2016
172	235	195	176	181	165	205	70

W Tychach w Ośrodku Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnienia Mens Sana prowadzone są Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Substancji Psychoaktywnych oraz Dzienny Oddział Terapii dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Innych Środków Psychoaktywnych. W 2015 r. w Ośrodku Mens Sana 22 mężczyźni i 2 kobiety brały udział w terapii na podstawie zobowiązania do leczenia przez sąd.

W roku 2015 w Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Innych Substancji Psychoaktywnych Mens Sana ogółem zarejestrowano 728 osób uzależnionych, w tym 184 kobiet, z tych osób pierwszy raz do tej placówki zgłosiło się 454 osoby (,w tym 95 kobiet). W 2015 r. 33 osoby (, w tym 10 kobiet) ukończyło podstawowy program terapii uzależnień, a 30 osób (,w tym 6 kobiet) ukończyło program ponadpodstawowy. Ponadto do Przychodni zarejestrowano 21 mężczyzn i 241 kobiet współuzależnionych.

Z danych podanych z Dziennego Oddziału Terapii dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Innych Środków Psychoaktywnych Mens Sana wynika, iż w roku 2015 - 119 mężczyzn i 13 kobiet podjęło terapię, z czego 96 mężczyzn i 11 kobiet po raz pierwszy w życiu zgłosiły się do tego Oddziału. W roku 2015 terapię podstawową w dziennym oddziale ukończyło 44 mężczyzn i 9 kobiet.

Dodatkowym źródłem informacji o zakresie problemów związanych z alkoholem dostarczają dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Od dwóch lat ponad 10% rodzin korzystających z pomocy tymczasowego MOPS, stanowią rodziny borykające się z problemem alkoholizmu. W roku 2015 było to 214 rodzin, których członkami było 347 osoby. Uzależnienie od alkoholu bliskiej osoby wywiera negatywny wpływ na pozostałych członków rodziny, zarówno dorosłych jak i dzieci i jest czynnikiem prowadzącym do dysfunkcji rodziny. Niekorzystnym zjawiskiem, często towarzyszącym nadużywaniu alkoholu, jest przemoc domowa. Z informacji zawartych w sprawozdaniu z Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tychach, wynika, że w 2015 roku 35 osób trafiło do OIK z powodu przemocy domowej. Ponadto w 2015 Sąd Rejonowy w Tychach wydał 75 wyroków w związku z przemocą domową.

Działaniem priorytetowym z tego obszaru było prowadzenie edukacji publicznej. Zostało zrealizowane m.in.: poprzez zorganizowanie w 2016 r. szkolenia dla profesjonalistów pn.: „Nowe cele i metody leczenia osób uzależnionych od alkoholu”, prowadzonego przez Jadwigę Fudała – Kierownika ds. Lecznictwa Odwykowego i Programów Medycznych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; rozdysponowanie 1597 sztuk gadżetów promujących MPPiRPA oraz 347 sztuk ulotek i innych materiałów edukacyjno – informacyjnych oraz założenie podstrony ds. uzależnień na oficjalnej stronie internetowej Miasta Tychy www.umtychy.pl

Działanie priorytetowe na rok 2017: Kontynuacja edukacji publicznej w zakresie profilaktyki uzależnień.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

4. Naruszanie prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe

Szkód wyrządzanych przez alkohol nie przypisuje się wyłącznie osobom uzależnionym od alkoholu, lecz całej populacji osób pijących alkohol w sposób szkodliwy. Przykładem mogą być wypadki drogowe spowodowane pod wpływem alkoholu lub naruszenie porządku przez osoby nietrzeźwe. Z danych Komendy Miejskiej Policji wynika, iż w roku 2015 odnotowano 911 naruszeń prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu, a 406 przestępstw dokonano pod wpływem alkoholu. Ponadto 4 234 wykroczeń było bezpośrednio związanych z alkoholem – nielegalna sprzedaż, nielegalny obrót alkoholem, nieprzestrzeganie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W 2015r. odnotowano jeden wypadek spowodowany był przez nietrzeźwego kierowcę. Ponadto z danych Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji wynika, że w roku 2015 liczba osób zatrzymanych pod wpływem alkoholu wyniosła 516, a w pierwszym półroczu 2016r. 244 osób. Poniższa tabela przedstawia dane obrazujące liczbę osób, którym zatrzymano uprawnienia do kierowania pojazdem z powodu spożywania alkoholu.

Liczba osób, którym zatrzymano uprawnienia do kierowania pojazdem z powodu spożywania alkoholu							
2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.	2014 r.	2015 r.	I półrocze 2016 r.
190	346	398	248	277	282	280	125

Gmina nie jest obojętna na tego typu dane. W 2016 roku uruchomiony został program psychokorekcyjny dla kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu.

Działanie priorytetowe na rok 2017: Kontynuacja działań skierowanych do kierowców oraz do przyszłych kierowców.

III. Realizatorzy programu

Głównym realizatorem MPPiRPA jest Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy. W realizacji MPPiRPA uczestniczyć będą również:

- 1) Jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Tychy:
  - a) Wydział Informacji, Promocji i Współpracy z Zagranicą
  - b) Wydział Działalności Gospodarczej
  - c) Wydział Przygotowania i Realizacji Inwestycji
  - e) Wydział Komunikacji
  - f) Straż Miejska
- 2) Jednostki organizacyjne Miasta Tychy:
  - a) Miejski Zarząd Oświaty
  - b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej
  - d) Miejskie Centrum Kultury
  - e) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
  - f) Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat”
- 3) Inne podmioty:
  - a) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - b) Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień *Mens Sana*
  - c) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
  - d) Stowarzyszenia abstynenckie
  - e) Komenda Miejska Policji
  - f) Prokuratura Rejonowa
  - g) Sąd Rejonowy
  - h) Powiatowy Urząd Pracy
  - i) inne osoby i podmioty realizujące zadania w obszarze profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy społecznej.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

IV. Zasoby lokalne

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 zawiera zadania, które będą realizowane z wykorzystaniem istniejących zasobów, służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

PODMIOT:	ZAKRES WSPÓŁPRACY
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Inicjuje działania w zakresie określonym w art. 4 ¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji MPPiRPA. Podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami, określającymi warunki lokalizacji i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Mens Sana	Zakład leczenia odwykowego – Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholii i Innych Substancji Psychoaktywnych oraz Dzienny Oddział Terapii dla Osób Uzależnionych od Alkoholii i Innych Środków Psychoaktywnych. Realizuje programy psychoterapii uzależnień i współuzależnień oraz udziela indywidualnych świadczeń zapobiegawczo – leczniczych i rehabilitacyjnych osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin.
Zakłady podstawowej opieki zdrowotnej	Dokonują wczesnego rozpoznawania ryzykownego i szkodliwego picia alkoholu przez osoby nieuzależnione i wynikających z tego szkód zdrowotnych oraz podejmuje interwencje w celu ograniczenia picia alkoholu przez tych pacjentów, mogą stosować procedury przesiewowe służące wczesnemu wykrywaniu uzależnienia od alkoholu i kierowanie osób z podejrzeniem uzależnienia do konsultacji w poradniach lub przychodniach leczenia odwykowego.
Placówki oświatowe, oświatowo – wychowawcze	Prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną adresowaną do dzieci i młodzieży oraz rodziców. Realizują Szkolne Programy Profilaktyczne. W Tychach mamy Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną, 22 przedszkola, 21 szkół podstawowych, 14 gimnazjów i 17 szkół ponadgimnazjalnych, podstawową szkołę muzyczną oraz 2 domy kultury.
Placówki wsparcia dziennego oraz Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat”	Wspierają rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracują z rodzicami/opiekunami, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie: opiekuńczej, specjalistycznej bądź pracy podwórkowej. W Tychach mamy 9 placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez 6 podmiotów (MOPS oraz 5 organizacji pozarządowych).
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Ośrodek udziela pomocy społecznej osobom i rodzinom, m. in. dotkniętych problemami uzależnień od alkoholu lub narkotyków. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielniania osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem. Podejmuje zespół interdyscyplinarnych działań na rzecz osób i rodzin, w tym dotkniętych przemocą, w celu zapobiegania lub pogłębiania się dysfunkcji.
Komenda Miejska Policji i Straż Miejska	Służby te realizują zadania związane w szczególności z zapobieganiem destrukcyjnym skutkom zachowań osób nietrzeźwych w miejscach publicznych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Realizują również programy informacyjno - edukacyjne adresowane do dzieci i młodzieży.
Instytucje kultury, Miejskie Centrum Kultury i Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Promują bezpieczny i „wolny” od środków psychoaktywnych styl spędzania wolnego czasu, w szczególności w ramach realizacji programów adresowanych do dzieci i młodzieży
Sąd Rejonowy	III Wydział Rodzinny i Nieletnich orzeka m. in. o obowiązku leczenia odwykowego.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Centrum Integracji Społecznej	Organizuje działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, poradnictwo prawne, działalność samopomocową w zakresie zatrudniania, spraw mieszkaniowych i socjalnych, staże.
Organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe	W Tychach działają: stowarzyszenie i kluby abstynenckie oraz grupy samopomocowe, realizują programy i projekty na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych, pomagają w wychodzeniu z uzależnienia oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

V. Dane teleadresowe (stan na dzień 30 września 2016r.)

Placówka / Instytucja	Ilość miejsc	Adres	Telefon
Placówki pierwszego kontaktu			
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	X	al. Niepodległości 49	(32) 776 35 09
Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień <i>Mens Sana</i>	X	ul. Bukowa 20	(32) 327-51-83
Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy	X	ul. Nałkowskiej 19	(32) 720-52-42
Placówki stacjonarne			
Ośrodek Interwencji Kryzysowej (HOSTEL)	30	ul. Nowokościelna 27	(32) 227-05-75
Placówka Pieczy Zastępczej „Kwadrat”	41	ul. Budowlanych 59	(32) 227-33-15
Placówki wsparcia dziennego			
Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego przy MOPS	30	ul. Batorego 57	(32) 227-22-71
Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego przy MOPS Filia	20	ul. Katowicka 229	
Świetlice środowiskowe i specjalistyczne, prowadzone przez organizacje pozarządowe	255	<i>(różne lokalizacje)</i>	
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna		ul. Andersa 16	(32) 22-72-392
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej		ul. Budowlanych 59	(32) 227-35-40
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach Karnych		Pl. Baczyńskiego 1	(32) 219-07-69
II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich			(32) 326-43-63
Stowarzyszenia abstynenckie			
Nazwa stowarzyszenia		Adres	Telefon
Stowarzyszenie „Trzeźwość Życia”		ul. Nałkowskiej 19	(32) 720-52-42
Stowarzyszenie Tyski Klub Abstynenta „BOSMAN”		al. Piłsudskiego 12	(32) 325-71-08
Stowarzyszenie Abstynencki Klub Żeglarski „PAPROCANY”		ul. Parkowa 17	664-010-646
Grupy AA			
Nazwa grupy	Termin spotkań otwartych	Godzina spotkań	Miejsce spotkań
Trzynastka	w ostatni poniedziałek miesiąca	18:00	ul. Kopernika 5 - salka przy kościele św. Jana Chrzyciela
Wsparcie	w I wtorek miesiąca	17:30	ul. Wyszyńskiego 1 - salka przy kościele św. Krzysztofa
Zmiana na A	wtorek – wszystkie otwarte	10:00	ul. Andersa 25 (Dom Parafialny)
Początek	w I środę miesiąca	18:00	ul. Nałkowskiej 19 - w Ośrodku Benedictus przy kościele pw. św. Benedykta Opata
Promyk-Tychy	w ostatni czwartek miesiąca	17:30	ul. Andersa 25 (Dom Parafialny)
Milenium	w III piątek miesiąca	18:00	Plac Zbawiciela 1 - Dom Parafialny przy kościele św. M. Kolbe (Oś Z1)
1-szy raz	piątek - wszystkie otwarte	21.00	ul. Damrota 62 - przy parafii pw. św kościele Marii Magdaleny

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

Sobotnia	sobota - wszystkie zamknięte	16:45	ul. Wyszyńskiego 1 - salka przy kościele św. Krzysztofa
Potrzeba	w III niedziela miesiąca	19:00	ul. Elfów29 - salka przy kościele św. Rodziny
Alternatywa	w niedziele – wszystkie otwarte	10:00	ul. Damrota 62 przy parafii pw. św. Marii Magdaleny
Telefon informacyjny Anonimowych Alkoholików (32) 725-74-04 czynny od poniedziałku do piątku od 17:00 - 20:00 (Śląsk) (telefon kontaktowy czynny całą dobę - poczta głosowa)			
Ogólnopolska infolinia AA 801-033-242 poniedziałek – piątek w godz. 8:00 – 22:00, sobota - niedziela w godz. 16:00 - 21:00			
Telefon informacyjno – wspierający z obszaru uzależnień (32) 325-71-08			
TYSKA NIEBIESKA LINIA (32) 322-70-04 codziennie w godz. 8.00 - 20.00			
OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA” 801-120-002 poniedziałek-sobota w godz. 8:00 - 22:00, święta w godz. 8:00 - 16:00			

VI. Cele

Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych.
Przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu.

Niniejszy Program, zgodnie z ustawowym umocowaniem ma charakter dokumentu rocznego, jednakże warto zaznaczyć , że większość zadań i działań zapisanych w niniejszym MPPiRPA, przewidzianych do realizacji w 2017 roku - jest kontynuacją działalności prowadzonej, w tym zakresie w latach ubiegłych. Dzięki czemu realizowane jest długofalowe, konsekwentne postępowanie, nastawione na osiągnięcie trwałych rezultatów, co znajduje również umocowanie w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Tychy na lata 2014 - 2020.*

VII. Zadania

I.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
IV.	Wspieranie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
V.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

VIII. DZIAŁANIA PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI W 2017 ROKU

ZADANIE	DZIAŁANIE		MIERNIKI
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	I.1.	Motywowanie osób uzależnionych do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz kierowanie tych osób do odpowiednich poradni i instytucji.	- Liczba zarejestrowanych pacjentów - Liczba osób podejmujących proces leczenia po raz pierwszy
	I.2.	Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierowanie kompletnych wniosków wraz z opinią biegłych sądowych do Sądu.	- Liczba posiedzeń MKRPA - Liczba pracowników socjalnych, uzupełniających karty informacji - Liczba kart informacyjnych - Liczba sporządzonych opinii - Liczba osób wobec, których wszczęto postępowanie sądowe, zmierzające do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego
	I.3.	Prowadzenie dodatkowych programów terapeutycznych dla uzależnionych, nie objętych kontraktem z NFZ (np.: programu psychoterapii pogłębionej, after care).	Liczba godzin: - terapii grupową „after care” - treningu radzenia sobie ze stresem - treningu asertywnych zachowań abstynenckich - treningu asertywnych zachowań abstynenckich - programu indywidualnego wsparcia abstynencji - programu wsparcia dla osób rozpoczynających leczenie – zajęć motywujących - programu psychoterapii dla młodzieży uzależnionej - oraz innych programów realizowanych w tym zakresie Ogólna liczba godzin przeprowadzonych programów.
	I.4.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, a w tym motywowanie osób uzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień oraz kierowanie na leczenie specjalistyczne, motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do zmiany szkodliwego wzoru picia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym.	- Liczba osób, którym udzielono konsultacji - Liczba godzin realizowanego działania - Liczba zrealizowanych programów - Liczba osób, uczestniczących w programach
	I.5.	Prowadzenie szkoleń, doradztwa merytorycznego oraz superwizji, w tym klinicznej, dla pracowników lecznictwa odwykowego.	- Liczba uczestników - Liczba godzin zrealizowanego działania

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	II.1.	Prowadzenie programów psychoterapii dla osób współuzależnionych oraz programów terapeutycznych dla dzieci alkoholików (Al-Ateen) i Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA) oraz dla ofiar przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.	Liczba godzin: - treningu zachowań konstruktywnych - treningu komunikacji w rodzinie - programu terapeutycznego indywidualnego dla DDA oraz grupowego dla DDA - wsparcia psychologicznego dla ofiar przemocy w rodzinie - pomocy indywidualnej dla dzieci do 18 r.ż. z rodzin z problemem alkoholowym oraz innych programów realizowanych w tym zakresie Ogólna liczba godzin przeprowadzonych programów.
	II.2.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy, gdzie udzielana jest pomoc, m.in.: psychologiczna i prawna, a w tym motywowanie współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, rozpoznanie i interweniowanie w przypadku diagnozy przemocy domowej, gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb.	- Liczba osób, którym udzielono konsultacji - Liczba godzin realizowanego działania - Liczba zrealizowanych programów - Liczba osób, uczestniczących w programach - Liczba osób, którym udzielono porad prawnych Liczba godzin pomocy psychologicznej.
	II.3.	Prowadzenie dyżurów przy Tyskiej Niebieskiej Linii.	- Liczba rozmów - Liczba godzin przeprowadzonych rozmów - Podział rozmów ze względu na temat
	II.4.	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i / lub specjalistycznej.	- Liczba organizacji realizujących zadanie - Liczba placówek - Liczba podopiecznych uczęszczających do placówek - Liczba beneficjentów, uczestniczących w koloniach wyjazdowych
	II.5.	Prowadzenie wyjazdowych obozów i kolonii dla dzieci z rodzin zagrożonych uzależnieniami, realizowanych w oparciu o program profilaktyczny wraz z możliwością dofinansowania wyjazdu rodziców i prawnych opiekunów podopiecznych na ww. wyjazdy.	- Liczba beneficjentów, uczestniczących w koloniach wyjazdowych - Liczba podmiotów realizujących wakacyjne obozy i kolonie
	II.6.	Prowadzenie szkoleń, doradztwa merytorycznego oraz superwizji, dla pracowników placówek wsparcia dziennego.	- Liczba wychowawców i kierowników uczestniczących w działaniu - Liczba godzin (doradztwa, szkoleń superwizji) - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	II.7.	Zwiększenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez m.in. superwizję i szkolenia.	- Liczba godzin (doradztwa, szkoleń, superwizji) - Liczba uczestników

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

	II.8.	Propagowanie wiedzy na temat FAS - alkoholowego zespołu płodowego i FASD - spektrum alkoholowych uszkodzeń płodu; ograniczanie ich skutków oraz wspieranie rodziców i opiekunów dzieci z zespołem FAS i FASD.	- Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych - Liczba zorganizowanych konferencji, szkoleń, warsztatów - Liczba uczestników konferencji, szkoleń, warsztatów - Liczba programów dot. FAS i FASD - Liczba uczestników programów dot. FASi FASD
III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży	III.1.	Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo – wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	- Liczba realizowanych programów profilaktycznych - Liczba uczestników
	III.2.	Prowadzenie programów profilaktycznych dla młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania środków psychoaktywnych, w tym również wspieranie przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzieżowych liderów, skierowanych do grup rówieśniczych.	- Liczba realizowanych programów profilaktycznych - Liczba uczestników - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	III.3.	Prowadzenie otwartych półkolonii, warsztatów, zajęć dla ogółu dzieci i młodzieży, spędzających wakacje na terenie miasta Tychy.	- Liczba realizowanych programów profilaktycznych - Liczba uczestników - Liczba zrealizowanych godzin - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	III.4.	Organizacja lokalnych imprez profilaktycznych.	- Liczba imprez - Liczba uczestników imprez - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych
	III.5.	Wspieranie projektów związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców, a w tym m.in.: prowadzenie programów profilaktycznych dla kandydatów na kierowców w szkołach nauki jazdy i szkołach ponadgimnazjalnych lub/i prowadzenie działań korekcyjnych wobec osób zatrzymanych za popełnienie przestępstw w stanie nietrzeźwym.	- Liczba projektów - Liczba uczestników projektów - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych - Ewidencja wypożyczania alkoholi
	III.6.	Realizowanie programów, projektów dla rodziców, w celu podniesienia ich kompetencji wychowawczych.	- Liczba projektów - Liczba uczestników projektów - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	III.7.	Organizowanie lub współdziałanie w lokalnych lub ogólnopolskich projektach profilaktycznych (tj. kampaniach społecznych, akcjach, konkursach itp.).	- Liczba projektów - Liczba uczestników projektów - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży	III.8.	Promowanie niniejszego Programu, poprzez np.: zakup materiałów informacyjnych, gadżetów z logo Programu oraz współpraca z mediami w zakresie upowszechnienia działań, dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych.	- Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych informacyjnych, gadżetów z logo - Liczba informacji prasowych , internetowych nt. MPPiRPA
	III.9.	Organizowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.	- Liczba projektów - Liczba uczestników projektów - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	III.10.	Monitorowanie skali problemów alkoholowych oraz problemów związanych z przemocą w rodzinie, poprzez prowadzenie lokalnych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji a także publikowanie ich wyników.	- Liczba przeprowadzonych badań, sondaży, diagnoz i ewaluacji
	III.11.	Opracowywanie, wydawanie, zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień, przemocy domowej, wykluczenia społecznego, jak również wyposażenie mieszkańców miasta, wybranych grup docelowych lub Realizatorów Programu w materiały i przedmioty związane z ww. problematyką.	- Liczba wydanych materiałów edukacyjnych - Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych
IV. Wspieranie reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	IV. 1.	Realizowanie działań wspierających reintegrację zawodową i społeczną poprzez prowadzenie Centrum Integracji Społecznej w Tychach na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. (Kwota 630 zł to obowiązująca w roku 2016 stawka będąca jednym z mnożników w algorytmie, według którego obliczana jest wysokość dotacji wypłacanej organizacji pozarządowej prowadzącej Centrum).	- Liczba uczestników programów reintegracji zawodowej i społecznej
	IV.2.	Prowadzenie innych działań związanych z reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, mających na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.	

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	V.1.	Prowadzenie działań wspierających abstynencję i trzeźwienie osób uzależnionych, w tym: organizowanie obozów terapeutycznych, motywujących do leczenia i trwania w abstynencji oraz wskazujących sposoby powrotu do życia w społeczeństwie osób uzależnionych od alkoholu; organizowanie integracyjnych imprez turystycznych, krajoznawczych, kulturalnych, sportowych itp., mających na celu promowanie stylu życia wolnego od uzależnień.	- Liczba projektów / programów / działań - Liczba uczestników projektów programów / działań - Liczba rozdysponowanych materiałów edukacyjnych - Średnia liczba uczestników na cyklicznych działaniach grupowych
	V.2.	Udzielanie rekomendacji oraz pomocy merytorycznej organizacjom pozarządowym, działającym na rzecz osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.	- Liczba udzielonych rekomendacji oraz pomocy merytorycznej - Liczba organizacji zwracających się o udzielenie rekomendacji lub pomocy merytorycznej
	V.3.	Organizowanie i udział w konferencjach, szkoleniach oraz warsztatach itp., podnoszących kwalifikacje i poszerzających umiejętności Realizatorów Programu.	- Liczba zorganizowanych konferencji, szkoleń, warsztatów - Liczba uczestników konferencji, szkoleń, warsztatów

IX. USTALENIA KOŃCOWE

1. Sposób realizacji zadań

- a) Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia inicjuje oraz koordynuje realizację MPPiRPA, odpowiedzialny jest również za formalną i merytoryczną prawidłowość wydatkowanych środków przeznaczonych na realizację zadań wynikających z Programu.
- b) Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia na zlecenie Prezydenta Miasta, poprzez upoważnionych pracowników Wydziału, dokonuje kontroli prawidłowości wykonywania zadań w ramach MPPiRPA przez Realizatorów. Prawo kontroli przysługuje w toku realizacji zadań lub po ich zakończeniu, zarówno w siedzibie Realizatorów, jak i w miejscu realizacji zadań. Realizatorzy zadań na żądanie kontrolujących są zobowiązani udostępnić lub dostarczyć dokumenty i inne nośniki informacji oraz udzielić ustnie lub na piśmie wszelkich informacji i wyjaśnień dotyczących kontrolowanych zadań, w terminie określonym przez kontrolujących.

2. Wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustala się wynagrodzenie dla każdego z członków Miejskiej Komisji:

- a) w kwocie 95 zł za każde posiedzenie Zespołu, wypłacane na podstawie umowy - zlecenia oraz listy poświadczającej obecność na posiedzeniu;
- b) przeprowadzających, poza godzinami pracy, kontrole placówek sprzedających alkohol, w kwocie 30 zł wypłacane na podstawie umowy - zlecenia oraz protokołu z przeprowadzonej kontroli;

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2017

- c) za sporządzenie jednej karty informacyjnej w ramach czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w kwocie 65 zł wypłacane na podstawie umowy- zlecenia.

3. Kontrola tyskich punktów sprzedaży i podawania alkoholu

W zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w tym w szczególności w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży i podawania alkoholu osobom nieletnim, wykonywane będą kontrole doraźne oraz kontrole w ramach ogólnopolskich kampanii społecznych. Kontrole te mogą być przeprowadzane m. in. przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współpracy z pracownikami Policji oraz Straży Miejskiej w Tychach. Podejmowane będą także interwencje w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.

4. Budżet Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 18² Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane mogą być na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Zadania ujęte w niniejszym Programie finansowane są ze środków budżetu miasta, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu miasta Tychy na rok 2017.

5. Ewaluacja

Narzędzia ewaluacji Programu:

- a) systematyczne zbieranie i analiza danych, dotyczących realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- b) monitoring realizacji zadań;
- c) sporządzanie dwa razy w roku sprawozdania finansowego i merytorycznego z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

UZASADNIENIE

(Uchwała Nr XXXI/...../17)

Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych na podstawie 4¹ ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016., poz.487, z późn. zm.).

Elementem porządkującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego jest sporządzanie kart informacyjnych przez członków Komisji.

Tym samym zasadnym jest wykreślenie w ustaleniach końcowych punkt 2 dot. wynagrodzenia członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych słów „Zespołu Opiniującego” oraz dodanie podpunktu c w następującym brzmieniu: „za sporządzenie jednej karty informacyjnej w ramach czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego w kwocie 65 zł wypłacane na podstawie umowy- zlecenia” do treści załącznika do Uchwały nr XXVII/456/16 Rady Miasta Tychy z dnia 24 listopada 2016r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok.

Opracował: ..... (data i podpis pracownika)	Numer nadany przez DUR: .....
Sprawdził pod względem merytorycznym: ..... (data, podpis i pieczęć kierownika wydziału)	Projekt uchwały kieruję na: ..... (data, podpis i pieczęć Przewodniczącego Rady Miasta)
Sprawdził pod względem prawnym: ..... (data, podpis i pieczęć radcy prawnego)	Odpowiedzialny podmiot za realizację uchwały: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
Zatwierdził: ..... (data, podpis i pieczęć Zastępcy Prezydenta/ Skarbnika Miasta/Sekretarza Miasta)	Rozdzielnik: 1. Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia wm. 2. Wydział Obsługi Rady Miasta wm. 3. Wojewoda Śląski w Katowicach
Kieruję do Przewodniczącego Rady Miasta Tychy celem przedłożenia pod obrady ..... (data, podpis i pieczęć Prezydenta)	